

Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

BØRNERÅDETS HØRINGSSVAR VEDRØRENDE LOVFORSLAG OM OBLIGATORISK SPROGSTIMULERING AF TOSPROGEDE BØRN, DER ENDNU IKKE HAR PÅBEGYNDT SKOLEGANGEN.

D. 31. 03. 2004.

Generelle bemærkninger

Sproglig kompetence giver barnet mulighed for at opnå det fulde udbytte af skolens faglige og sociale indhold og er dermed en central nøgle til integration i samfundet. Børnerådet tillægger det derfor stor betydning, at tosprogede børn senest ved skolestarten mestrer det danske sprog tilfredsstillende. Tidlig sprogstimulering har vist sig at have stor indflydelse på elevernes danskundskaber ved skolegangens begyndelse, og på den baggrund anbefaler rådet det foreliggende forslag.

Tidlig sprogstimulering er imidlertid ikke den eneste metode til at fremme de tosprogede elevers integration. Det er veldokumenteret[1], at tosprogede børn, der allerede har påbegyndt skolegangen, har behov for at modtage undervisning i deres modersmål. Børnerådet foreslår derfor, at statstilskuddet hertil snarest muligt genindføres, og at det sikres, at denne undervisning foregår i tæt samvirke med den almindelige undervisning i folkeskolen[2].

Sprogindlæring er en livslang proces. Tosprogede børn, særligt de, der ikke stimuleres tilstrækkeligt til at tale dansk hjemme, har brug for fortsat særlig danskundervisning i skolen. Børnerådet opfordrer derfor til, at der ikke fra regeringens side lægges op til besparelser på dette område i kommunalt regi.

Børnerådet har overvejet lovforslaget på baggrund af Børnekonventionens bestemmelser, bl.a. artiklerne 3, 29 og 30 om uddannelse og behandlingen af etniske mindretal, og finder ikke noget til hinder for den beskrevne obligatoriske ordning.

Børnekonventionens deltagerstater har forpligtet sig til at gennemføre lovgivning om børn i lyset af de rettigheder, som Børnekonventionen anerkender (art. 4). Rådet bemærker, at undervisningsministeren alene har overvejet, hvorvidt forældrenes pligt til at lade deres børn deltage i sprogstimulering kan anses for at være forenelig med Den europæiske Menneskerettighedskonventions relevante artikler herom. Ministeren har altså undladt at overveje de samme hensyn til skolens primære aktør, barnet, såvel i forhold til EMK som til Børnekonventionen. Børnerådet opfordrer ministeren til at redegøre for overvejelser herom i såvel bemærkningerne som i den kommende vejledning til loven.

Deltagerstaterne har ved Børnekonventionens art. 42 endvidere forpligtet sig til aktivt at gøre principperne i Børnekonventionen almindelig bekendt for både voksne og børn. Denne forpligtelse er aktuel og relevant i forbindelse med det foreliggende lovforslag, og Børnerådet opfordrer ministeren til at inddrage overvejelser herom i bemærkningerne til lovforslaget og i vejledningen.

Vedr. den praktiske udformning af den sproglige stimulering

Børn i alderen 3 – 4 år har ikke gavn af egentlig undervisning, men stimuleres bedst gennem leg. På den måde opnår børnene bedst den glæde og udfordring, det er at kunne tale med og forstå andre børn. Vejledningen til dette afsnit af folkeskoleloven må udformes, så det sikres, at der tages hensyn hertil, bl.a. ved beskrivelsen af udpegningen af det visiterende personale og ved ansættelsen af relevant uddannet personale til at udføre arbejdet med børnene, samt den pædagogiske planlægning, der foregår på centralt kommunalt hold.

Lovforslagets obligatoriske karakter stiller utvivlsomt helt særlige udfordringer til kommunernes planlægning og gennemførelse af sprogstimuleringen. En opfyldelse af loven vil kræve særlig god og positiv kontakt til forældrene, der bl.a. skal motiveres gennem opsøgende arbejde o.lign., for at der ikke skal opstå problemer med forældre, der ikke vil medvirke til barnets deltagelse i sprogstimuleringen. Børnerådet foreslår, at den kommende vejledning også formulerer relevante overvejelser på dette område.

Klaus Wilmann, formand for Børnerådet
Bente Ingvarsen, sekretariatschef

[1] Se fx. dr. phil. Ole Tøgebys kronik i Politiken 7. februar 2004
"Sådan invaliderer man indvandrerbørn"

[2] Børnerådets høringssvar om modersmålsundervisningen og
sprogstimulering 15. marts 2002 på www.brd.dk